

**SN.GENEL MÜDÜR VE SERMAYE PİYASALARI
YÖNETİCİLERİNİN DİKKATLERİNE**

**Genel Mektup: 277
Operasyon Müdürlüğü**

İstanbul,23/01/2001

Değerli Üyemiz, Ortaklarımız,

**KONU:HİSSE SENETLERİ PİYASASI ÜYELERARASI VİRMAN
İŞLEMLERİNDE YAPILACAK DEĞİŞİKLİKLER HK.**

Bilindiği gibi, Hisse Senetleri Piyasası'nda aracı kuruluşlar üyelerarası virman işlemlerini, ofislerindeki terminallerinden Bankamız sisteminin açık olduğu 08:30 ve 21:00 saatleri arasında gerçekleştirebilmektedirler. Ancak, bazı aracı kuruluşlar; havuz hesaplarına çok geç saatlerde virman geldiğini, gelen hisse senetlerinin ilgili müşteri hesaplarına aktarılmasının işlemlerini uzattığını, mesai bitiş saatinden sonra gelen hisse senetlerinin müşteri hesaplarına aktarımlarının mümkün olmaması nedeniyle havuz hesaplarında kaldığını ve bu nedenle mağdur olduklarını belirterek üyelerarası virman işlemi saatlerinin yeniden belirlenmesini talep etmişlerdir.

Ayrıca, havuz hesaplarına yapılan hisse senetleri virmanlarında karşı kurumun virman açıklamasını yetersiz yapması nedeniyle müşteri hesaplarına aktarımlarda zorluklar yaşandığını ve sık sık iade işlemi yapıldığını, bu uygulamanın da hem kurumlarını hem de müşterilerini mağdur ettiğini belirterek, açıklama alanlarının detaylandırılarak, girişi zorunlu alan haline getirilmesini talep etmişlerdir.

Söz konusu talepler dikkate alınmış ve mevcut yazılımda gerekli değişiklikler yapılarak üyelerimizin kullanımına hazır duruma getirilmiştir. Üyelerarası virman işlemlerinde yapılan ve ayrıntıları ekte verilen değişiklikler ana hatlarıyla aşağıda açıklanmıştır:

- Üyelerarası virman işlemlerinde saat sınırlaması getirilerek, belirlenen son saate kadar virman yapılmasına izin verilmiş ve bu saatten sonra yapılacak virmanlar için ise karşı kurumun, virmana izin vermesi şartı konulmuştur.

Üyelerimiz, üyelerarası virman işlemlerini hafta içi saat 17:00'ye kadar gerçekleştirebileceklerdir. Saat 17:00 ile 20:30 arası yapılacak virman işlemleri için virman işleminin tarafları olan iki aracı kuruluşun teyitleşmesi gerekecektir. Virman yapacak olan aracı kuruluş işlemini saat 17:00'den sonra gerçekleştirmek istiyorsa, hisse senetlerini virmanlayacağı aracı kuruluşa virman yapma talebini bildirerek işleme izin vermesini isteyecektir. Hesabına

virman yapılacak olan aracı kuruluş, virman işlemini kabul ediyorsa takas ekranında mevcut olan üyelerarası virman menüsüne ilave edilen “**virman engel istisna tanımlama**” ekranından, gerekli tanımlamaları yaparak virman yapılmasına izin verecektir. Ancak sözkonusu tanımlama yapıldığı takdirde virman işlemi gerçekleştirilebilecektir.

- **Virman işlemlerinde mevcut olan açıklama alanı, müşterinin karşı kurumdaki (virman yapılacak kurumdaki) hesap numarası, müşteri ismi ve diğer açıklama olmak üzere üç bölüme ayrılmış ve müşteri hesap numarası ile müşteri ismi alanları, girişi zorunlu alan konumuna getirilmiştir.**

Aracı kuruluşlar, üyelerarası virman işlemi için yapacakları kayıt girişinde müşteri virmanları için; müşterinin karşı kurumdaki hesap numarasını “**müşteri kodu**” ve müşteri ismini de “**müşteri ismi**” alanlarına gireceklerdir. Bu alanlara giriş yapılmadan giriş kaydı onaylanamayacaktır. Girişi yapılan müşteri hesap numarası, sistemde kontrol edilecek ve bu hesap numarası virman yapılacak olan aracı kuruluşun müşteri hesapları arasında bulunmuyorsa kaydın onaylanmasına izin verilmeyecektir. Aracı kuruluş karşı kurumun havuz hesabına virman yapmak istediğinde (herhangi bir müşteriye ait olmayan hisse senetleri) müşteri kodu alanına “0” girecektir. Müşteri kodu alanına “0” girildiğinde, sistem tarafından otomatik olarak müşteri ismi alanına “HAVUZ” ifadesi yazılacak ve müşteri kodu değiştirilmediği sürece müşteri ismi alanında bulunan HAVUZ ifadesinin değiştirilmesine izin verilmeyecektir. “Diğer Açıklama” bölümü aracı kuruluşun isteğine bağlı olarak kullanılacak bir alandır. Bu alana giriş yapılması zorunlu değildir.

Üyelerarası virman işlemlerinde kayıtların diskette toplu aktarılmasında kullanılan format da yukarıda belirtilen açıklamalar doğrultusunda değiştirilmiştir. 274 nolu Genel Mektubumuzda da duyurduğumuz yeni format aşağıda belirtilmiştir:

Virmanlayan Üye, Virmanlanan Üye, Tarih (GG/AA/YYYY), Menkul kodu, Menkul Grubu, Miktar, Virmanlanan Müşteri Kodu, Virmanlanan Müşteri İsmi, Diğer Açıklama

- **Aracı kuruluşların hesaplarına yanlış yapılan virmanların iade işlemleri, yeni hazırlanan iade ekranından yapılacaktır.**

Aracı kuruluşlar, diğer kuruluşlardan havuz hesaplarına yanlış yapılan virmanları yeni bir virman işlemi gibi yapmakta ve iade açıklamalarının farklı

olması durumunda virmanı yapan kurumun işlemlerinde sorunlar yaşanmakta idi. Yeni yazılımda, takas ekranlarında Üye virmanı menüsüne **“İade Talimatı Giriş Ekranı”** eklenmiştir. Aracı kuruluşlar havuz hesaplarına yanlışlıkla yapılan virmanların işlem numaralarını bu ekrandan girerek virman kaydını görüntüleyeceklerdir. Havuz hesaplarına gelen virman kaydının açıklama bölümünde bulunan bilgiler otomatik olarak görüntülenecek ve üye isterse bu açıklamalara ilave olarak kendi açıklamasını ekleyebilecektir. Virman açıklamasının otomatik gönderilmesi ile hesabına iade edilen kurumun işlemleri tespit etmesinde yaşanan sorunlar ortadan kalkmış olacaktır.

Virman iade işlemleri de giriş ve onay olmak üzere iki aşamalı gerçekleştirilecektir. Virman iade kayıt girişine yetkili olan kullanıcı, “İade Talimatı Giriş Ekranı”ndan kayıt girişini yapacak ve bu kayıt onaya yetkili kullanıcı tarafından “Üye Virmanı” menüsündeki “Kayıt Onayı” ekranında bulunan “İade Edilecek Virmanlar” bölümünden görüntülenecek ve kayıt seçimi yapılarak “Virmanla” bölümünden onaylanacaktır. İade işlemlerinde de virman erişim numaraları kullanılacaktır.

Üyelerarası virman iade işlemlerinde virman işlemlerinde olduğu gibi saat sınırlaması getirilmiştir. Ancak iade işlemlerinin aynı gün içinde yapılmasını sağlayabilmek için son saat 17:30 olarak belirlenmiştir. Saat 17:30-20:30 arası yapılacak iade işlemleri için de virman işleminde olduğu gibi karşı kurumun gerekli tanımlamaları yaparak iade işlemine izin vermesi gerekecektir. Virman iade işlemlerinden komisyon alınmayacaktır.

Virman iade işlemi, üye hesabına son 3 iş günü içinde gelen virmanlar için yapılabilecektir. Daha önce gelen virmanların iadesi için söz konusu ekran kullanılamayacak ve üyelerarası virman işlemi ile geri iade edilmesi gerekecektir.

➤ **Üyelerarası virman raporlarında değişiklikler ve Müşteri İsmine Saklama raporlarına ilaveler yapılmıştır.**

Takas ekranlarında mevcut olan gelen ve giden virman raporlarında geçmişe dönük rapor alabilme imkanı tanınmıştır. Geçmişe dönük raporlarda en fazla 30 gün öncesine kadar döküm alınabilecektir. Bu nedenle ekrana tarih aralığı giriş alanları eklenmiştir. Geçmişe dönük rapor almak isteyen aracı kuruluşlar en fazla beşer günlük tarih aralığı girerek 30 gün öncesine kadar rapor alabileceklerdir. Geçmişe dönük raporları almak, sistem performansını olumsuz etkileyebileceğinden üyelerimize **saat 17:00 ile 20:30** arasında geçmişe dönük rapor alabilme imkanı tanınmıştır. Aynı ekrana üye kodu, hisse senedi kodu, menkul grubu ve virman işlem numarası giriş alanları eklenerek,

raporların seçilen kısıtlara uygun alınabilmesi imkanı sağlamıştır. Ayrıca bu ekrandan “aynen virmanları” da raporlanabilecektir.

Müşteri İsmine Saklama işlemleri ile ilgili olarak Genel Dökümler menüsüne müşteri hesap log raporu ve yatırımcı hesap açım komisyon raporu ilave edilmiştir. “**Müşteri Hesap Log Raporu**”, müşteri hesapları ile ilgili yapılan eşleştirme, eşleştirme iptali, durum ve nitelik değişikliği, hesap açılışı gibi işlemlerin görüntülenmesini sağlayan rapordur. “**Yatırımcı Hesap Açım Komisyon Raporu**” ise, Takasbank tarafından alınan hesap açım komisyonlarının hangi hesaplardan alındığını gösteren rapordur. Söz konusu rapor, müşteri hesabı ve tarih aralığı girişi yapılarak geçmişe dönük alınabilecektir.

Yukarıda ana hatlarıyla açıklanan değişiklikler **MBS 3.23** yazılımı ile **29.01.2001** tarihinden itibaren uygulamaya alınacaktır. Üyelerimiz MBS 3.23 yazılımını **23.01.2001** tarihinden itibaren Yükle 4.0 programını kullanarak sistemlerine aktarabilirler veya İnternette www.takasbank.com.tr adresinden yükleyebilirler. 29.01.2001 tarihinden itibaren yeni yazılımı yüklememiş üyelerimiz, üyelerarası virman işlemlerini yapamayacaklardır.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederiz.

Saygılarımızla,

TAKASBANK
İ.M.K.B.
TAKAS E SAKLAMA BANKASI A.Ş.

Emin ÇATANA
Genel Müdür
Yönetim Kurulu Üyesi

H. Nezir BAKIR
Genel Müdür Yrd.

EK:1 Üyelerarası Virman İşlemlerinde MBS 3.23 Yazılımı ile yapılan değişiklikleri anlatan ekran açıklamaları

EK:1- ÜYELERARASI VİRMAN İŞLEMLERİ EKRAN AÇIKLAMALARI

1-Üyelerarası Virman Giriş Ekranı

UYE VİRMAN BİLGİ GİRİŞİ	
KULLANICI	BAB01
TARİH:	15/01/2001 11:55:45 AM
ÜYE	BAB
ÜYE ADI	ATA MENKUL DEĞERLER A.Ş.
VİRMANLANAN ÜYE	
ATA	ATA MENKUL DEĞERLER A.Ş.
MENKUL KODU	ADANA
ADANA	ADANA HİSSESİ
MENKUL GRUBU	E
E	ESKİ
VİRMANLANAN MİKTAR	1.000.00
AÇIKLAMA	
VİRMANLANAN MÜŞTERİ KODU	10250
VİRMANLANAN MÜŞTERİ İSMİ	MEHMET YURDAGUL
DİĞER AÇIKLAMA	İZMİR SUBESİ
LISTE	
ONAYLAMA	
VAZGEÇ	
ÇIKIŞ	

Üyelerarası virman işlemlerinde, virman kayıt girişinde virmanlanan müşteri kodu alanına, virman işlemi yapılan müşterinin, virmanlanan üyedeki hesap numarası girilecektir. Müşterinin karşı kurumdaki hesap numarası ile müşteri ismi alanlarına giriş yapılması zorunludur. Bilgi girişi yapılmadan kayıt onaylanamaz. Ayrıca girişi yapılan müşteri hesap numarasının karşı kurumda mevcut olup olmadığı sistem tarafından kontrol edileceğinden hatalı girilen müşteri hesap numarası için "Hatalı ya da kapalı müşteri kodu" açıklaması ile uyarı mesajı verilecek ve doğru müşteri hesap numarasının girilmesi istenecektir.

Gerçekleştirilen virman işlemi herhangi bir müşteriye ait değil ise müşteri kodu alanına "0" girilecektir. Müşteri kodu alanına "0" girildiğinde, sistem otomatik olarak müşteri ismi alanına "HAVUZ" atayacak ve müşteri kodu alanına girilen "0" değiştirilmeden "HAVUZ" ifadesinin değiştirilmesine izin vermeyecektir. Diğer açıklama bölümü isteğe bağlı kullanılacaktır. Bu alana giriş zorunlu değildir.

2- Üyelerarası Virman Engel İstisna Ekranı

Üyeler Arası Virman Engel İstisna İşlemleri

Kullanıcı Kodu: BAB01 Tarih: 15/01/2001

Üye: BAB BAB MENKUL DEGERLER A.S. Saat: 11:53:29 AM

ÜYELER ARASI VIRMAN ENGEL İSTISNA EKRANI

Üye Kodu	Ünvan
→ ACA	ACAR MENKUL DEGERLER A.S.

Üyelerarası virman son saatinden sonra yapılacak işlemlerde virmana izin vermeyi sağlayacak olan tanımlama ekranıdır. Üye Virmanı Menüsüne ilave edilmiştir.

Üyelerarası virman son saati olan 17:00'den sonra virman yapmak isteyen aracı kuruluş, hesabına virman yapacağı aracı kuruluştan, virman yapabilmesi için gerekli olan tanımlamaları yapmasını isteyecektir. Eğer karşı aracı kuruluş hesabına virman yapılmasını kabul ediyorsa yukarıda verilen ekrandan karşı kurum kodunu seçip sakla tuşu ile onaylayarak virmana izin vermiş olacaktır.

Örneğin; ACA üyesinin BAB üyesine saat 17:00'den sonra virman yapabilmesi için, BAB üyesinin yukarıdaki ekranda görüldüğü gibi ACA için tanımlama yapması gerekmektedir.

3-İade talimatı Giriş Ekranı

UYE VİRMAN İADE İŞLEMİ

KULLANICI: ATAD4TARİH: 15/01/2001 4:13:54 PM

UYE: ATAATA MENKUL DEĞERLER A.Ş.

VİRMAN İŞLEM NO: 54136

İŞLEM TARİHİ	V.LAYAN ÜYE	MENKUL GRUP	MİKTAR	V.LANAN MÜŞT. KODU	MÜŞT. AÇIKLAM	V.LANAN MÜŞT. İSMİ	MÜŞT. AÇIKLAM	DİĞER AÇIKLAM
1/12/01 9:29:00 AM	TAC	BOLUC MZ	900	1000		aslı şahin		bolu çimento hissesi

İADE AÇIKLAMASI: 54136_İADE/1000_aslı şahin_bolu çimento hissesi/

ONAYVAZGEÇÇIKIŞ

Aracı kuruluşlar, diğer aracı kuruluşların yanlışlıkla yaptıkları virmanları iade etmek istediklerinde iade kayıt girişini Üye Virmanı Menüüne eklenen “İade Talimatı Giriş Ekranını kullanarak yapacaklardır.

İade edilmek istenen hisse senetleri için aracı kuruluşlar gelen virman raporunda verilen virman işlem numarasını yukarıda prototipi verilen ekranda, virman işlem no alanına girerek, kaydın görüntülenmesini sağlayacaklardır.

Ekranda görüntülenen kayıt, iade edilmek istenen hisse senetlerine ait virman kaydı ise girişe yetkili kullanıcı onay butonuna basacak ve açılan ekrana virman erişim numarasını girerek kaydın onaya gönderilmesini sağlayacaktır.

İade edilmek istenen hisse senetlerine ait işlem numarası girildiğinde, iade açıklaması bölümüne sistem tarafından otomatik olarak virman kaydındaki açıklama gelecektir. Aracı kuruluş bu açıklamaya ilave açıklama yapabilir ya da gelen açıklamayı değiştirmeden onaylayabilir.

Virman iade işlemleri, giriş ve onay olmak üzere iki aşamalı gerçekleştirilecektir.

Kayıt Onayı Ekranı

[illegible]

İade talimatı Giriş Ekranından girişi yapılan kayıt, onaya yetkili kullanıcı tarafından “Üye Virmanı” Menüsü altında mevcut olan “Kayıt Onayı” ekranından onaylanacaktır. Kayıt Onayı ekranında “İade Edilecek Virmanlar” seçilerek kayıtların görüntülenmesi sağlanacaktır. Kayıt seçilip virmanla butonuna basıldığında erişim numarası girişinin yapıldığı ekran açılacak ve hisse senedi virmanı için (MBS modül kodlu) kullanılan erişim numaralarından sıradaki numaranın girişi ile onaylanmış olacaktır.